

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 30.05.2025 nr 4-1/660-4

Meie 01.07.2025 nr 1-11/163

SMITi hankeplaani koostamisest ja seirest 2024. aastal

Täname põhjaliku tagasiside eest. Selgitame SMITi poolt planeeritud tegevusi teie poolt väljatoodud teemade kaupa.

1. Välistelt partneritelt teenuste ostmisega seotud infoturbe riskid

SMIT on uuendamas sõlmitavate lepingute üld-ja eritingimusi ning uus infoturbekord on juba kinnitatud. Hiljemalt septembrist lisame infoturbekorra riigihangete korraldamisel avaldatavate alusdokumentide juurde, et huvitatud ettevõtjatel on võimalik tutvuda infoturbekorrast tulenevate kohustustega. Pärast lepingu sõlmimist võetakse töö teostajalt täiendav kinnitus, et korrast tulenevaid nõudeid täidetakse. Lisaks on meil töös lahenduse väljatöötamine JIRAs, mis on abiks välisele partnerile kordade tutvustamisel - valmib hiljemalt 2025. aasta lõpuks.

Selgitame, et ligipääsude haldamise protsess on SMITis kirjeldatud ning ligipääsud taotleb lepinguomanik. Ligipääsu ennetähtaegse lõpetamise korral vastutab lepinguomanik juurdepääsuõiguste sulgemise eest.

Täiendame protsessi, et oleks selgemini välja toodud, kuidas teha põhjendamatut viivitusteta väljavõtteid, et veenduda protsessist kinnipidamises. Täna teostatakse seda kontrolli pisteliselt.

2. Äriühingute taustakontrolli läbiviimise risk

Selgitame, et erinevate arendus- ja haldustööde teostamisel on arendus- ja testkeskkonnad, millele lepingu alusel tööd teostavad väliste partnerite meeskonnaliikmed ligi pääsevad, selgelt piiritletud ning avatud vaid taustakontrolli läbinud isikutele. Välised partnerid ei saa ligi toodangukeskkonna andmetele.

Nagu eelnevalt välja tõime, oleme uuendamas sõlmitavate lepingute tingimusi, selle tulemusena on infoturbekorra nõuete järgimise kohustus nii ettevõtjal, kellega leping sõlmitakse kui ka tema meeskonnaliikmetel, kes tööd teeb.

Täiendavalt märgime, et SMITil puudub õiguslik alus ja füüsiline võimekus teha taustakontrolli auditi poolt soovitatud ulatuses. PPVS alusel on võimalik taustakontroll teostada nende füüsiliste isikute osas, kes töid teevad. Äriühingute ja nende juhtorganite

liikmete kontrolli teostab SMIT hankijana vastavalt riigihangete seadusele. Selgitame, et isegi kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke läbiviimisel puudub menetluskord ja kriteeriumid RHS § 177 lg 2 p 1 rakendamiseks. Oleme SiM õigusosakonnaga leppinud kokku, et analüüsimine antud küsimust võttes seejuures arvesse, et VVTP-s II kvartalis 2026 on JustDigis ülesanne *Varjatud julgeolekuohtude õigeaegseks tuvastamiseks ja tõrjumiseks suurendame vastuluure võimeid - Töötame välja riigiüleised taustakontrolli põhimõtted ja esitame vastava eelnõu.*

3. SMIT hangete töökorralduse parandamine

SMIT on astunud samme, et hangete töökorraldus paraneks, oleme teinud muudatusi hankekorras, mh oleme reguleerinud hankekorra rakendamise eest vastutaja. Juba 2024. a lõpus palusime valitsemisala asutustel esitada enda 2025. a hankesoovid nimekirjana, et soovitud soetus ei jääks teostamata. Oleme vastava regulatsiooni ka hankekorra muudatusena kehtestanud. Kokkuleppel asekantsleriga ei nõuta hankeplaanis kajastatavatele hangetele kinnitatud rahastuse olemasolu hankeplaani kinnitamise hetkel. Hankeplaani on n. ö „parim teadmine“ teadaolevatest ostuvajadustest, mis tuleb kalendriaastal ellu viia ja see peab kajastama asutuste tegelikke ja läbimõeldud vajadusi.

Ostuvajaduste planeerimisega ja laekunud sisenditega tegeleb SMIT õiguse ja hangete osakond koostöös valdkonnajuhtide ja strateegiajuhiga, et tagada hangete sujuv korraldus ja hankelepingute sõlmimine soovitud ajaks. Hankeplaani täitmist ja hanketempot seiratakse iganädalaselt juhtkonna koosolekutel. Hangete läbiviimise tsükli aeg kuulub SMITi põhimõdikute hulka. Samuti on loodud eraldi asutusesisene infoleht arendusprotsessi juurde, kus on välja toodud hangete prioriseerimise kriteeriumid.

Hankekorralduse paremaks jälgimiseks vaatame üle ja lepime kokku SiMiga täiendavad mõõdikud ning kehtestame need 2026. aasta algusest, et tagada parem hangete planeerimis- ja elluviimise protsess.

4. SIM tegevusest põhjendamatult sõltuvusse seatud soovitused

SIM on läbi viimas muudatusi IKT arendustööde planeerimises ning IKT koordinaatorite rollis. SMIT on protsessis aktiivne osaleja igas selle etapis. Meie hinnangul ei ole mõistlik SMITil teostada muudatusi üksi ning teeme seda koostöös ja kooskõlas SiMiga. SMIT ei saa teiste asutuste töötajatele (IKT koordinaatorid) määrata ülesandeid, mis ei tulene SiMi valitsemisala ülestest kordadest.

SMIT on oma planeerimisprotsessi ja hangete prioriseerimiseks täiendanud oma arendusprotsessi, täpsustades otsustuskohad V1 ja V2 ning loonud juhtkonna baasil projektinõukogu otsustuskriteeriumite jõustamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Nielsen

peadirektor

Erle Eks, erle.eks@smit.ee